В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

ҲАР БИР СОҲАДА, КАТТА-КИЧИК ҲАММА ИШДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 48 (4295).

10 МАРТ СЕШАНБА 1970 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

БЕШ йиллик зарбдори Жамбул Эргашев Чирчиқдаги ўтга чидамли металлар ва қаттиқ қотишмалар комбинатининг 3-цехида меҳнат қилмоқда. У беш йиллик юзасидан ўз зиммасига олган шахсий мажбуриятини барвақт адо этди. Шу кунларда доҳий юбилейи шарафига қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда. Суратда: пешқадам ишчи ўртоқ Ж. Эргашев.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ОБЛАСТИМИЗ ЗАВОД ВА ФАБРИКАЛАРИ, ҚУРИЛИШ ВА ТРАНСПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИ, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЗЕРВЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ВА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ТЕЖАМКОРЛИК РЕЖИМИНИ КУЧАЙТИРИШ ҲАҚИДА ПАРТИЯ, СОВЕТ, КАСАБА СОЮЗ ВА КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИ, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРГА ҚАРАТА ЧИҚАРГАН ХАТИ КЕНГ МУҲОКАМА ҚИЛИНМОҚДА. МЕҲНАТ АҲЛИ МОДДИЙ МАБЛАҒЛАРНИ, ХОМ АШЁ, ЁҚИЛҒИ, ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ ВА МАТЕРИАЛЛАРНИ ТЕЖАБ-ТЕРГАБ САРФЛАШ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТЛАРИДАН, МАВЖУД АСБОБ-УСКУНАЛАРДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИШГА ҚАРАТИЛГАН ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР БИЛАН ЧИҚИШМОҚДА. УЛАР ДАВЛАТ МАБЛАҒЛАРИ ҲАМДА ХОМ АШЁ ВА МАТЕРИАЛЛАРНИ ИҚТИСОД ҚИЛИШ, ШУ ҲИСОБДАН ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЮЗАСИДАН ЯНГИ МАРРАЛАРНИ БЕЛГИЛАМОҚДАЛАР.

ТЕЖАМКОРЛИК— КОММУНИСТИК ҲИСЛАТ

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми халқ хўжалигининг барча соҳаларида ишлаётган меҳнаткашларнинг ғайрат-ташаббусини ошириш, хўжалик юритишнинг энг самарали усулларини қидириб топиш ва қўллаш, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этиш лозимлигини алоҳида таъкидлади.

Экономикамизнинг ҳамма тармоқларида мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларини кенг жорий қилиш, эски асбоб-ускуналарни замонавий, унумли ишлайдиганлари билан алмаштириш, ҳар бир иш жойида меҳнатни пухта уюштириш, материал ва хомашёни исроф қилмасдан тежаб-тергаб сарфлашга эришиш шу куннинг муҳим вазифаси бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида иқтисодий тежам режимини кучайтириш ҳақида» партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Хатида бу яна бир бор уқтириб ўтилган.

Владимир Ильич Ленин тежамкорликнинг моҳияти ҳақида ўзининг «Буюк почин» асарида шундай деб ёзади: «Коммунизм оддий ишчиларнинг меҳнат унумини орттириш тўғрисида, ғалла, кўмир темир ва бошқа маҳсулотлар шахсан ишловчиларга ва уларнинг «яқинлари»га эмас, балки «бегоналар»га, яъни умуман бутун жамиятга, ...ўн ва юз миллионлаб кишиларга тегадиган шу маҳсулотларнинг ҳар бир пудини асраш тўғрисида фидокорона ва оғир меҳнатни енгадиган ғамхўрликлари пайдо бўлган жойда бошланади».

Ҳар бир пуд ғалла, кўмир, темирни асраш, давлат маблағини ҳар томонлама тежаш, пала-партиш сарфламаслик, хўжаликни тежамли юритиш, ишлаб чиқариш устидан муттасил назорат олиб бориш — бу ленинча принциплар меҳнатга янгича, коммунистик муносабатда бўлиш, янги ижтимоий интизомнинг асоси бўлмоғи керак. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ҳар бир ишчи, деҳқон ва хизматчига халқ, давлат бойлигини кўз қорачўғидай сақлаш, унинг бекор исроф бўлишига зинҳор йўл қўймаслик каби ҳислатларни сингдириш учун оммавий тарбиявий ишларни ҳар томонлама кенгайтиришга катта эътибор бермоқда.

Улкан бойликлар халқимиз ихтиёрида турган, мамлакатимиз халқ хўжалиги мисли кўрилмаган чўққиларга кўтарилган капитал қурилишнинг кенг программаси амалга оширилаётган ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш, қурилиш, транспортда иқтисод қилинган ҳар бир процент маблағ, материал, хомашё қиймати жуда катта маблағни ташкил этади. Иқтисодий тежам режимини амалга ошириш биринчи навбатда кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини тез суръатлар билан ошириш учун кўплаб қўшимча маблағлар ажратиш имконини беради.

Областимиздаги қатор саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари коллективлари В. И. Ленин таваллудининг бир асрлик тўйини муносиб совғалар билан нишонлаш учун мусобақани қизитиб, ишлаб чиқаришнинг бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлари қатори ёқилғи, электр қуввати, металл ва бошқа материаллар ҳамда хомашёни тежашда ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Чирчиқдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли электрохимия, қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатлари, В. И. Ленин номли Бекобод металлургия заводи, Тошкентдаги «Қизил тонг», «Юлдуз» фирмалари коллективларининг бу соҳада эришаётган ютуқлари тақдирга сазовордир.

«Қизил тонг» фирмаси чеварлари юбилей йилида тежалган хомашё ҳисобига икки кун ишлаш ва минглаб пальто тайёрлаш юзасидан зиммага олган мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар. Ваъдасига вафодор ишчи-хизматчилар ўтган йили иқтисод қилинган газламалардан 3,5 мингта пальто тикишга аҳд қилган эдилар, амалда эса тежалган маҳсулот эвазига 12 минг дона эркаклар, аёллар, болалар, қизлар пальтолари тикишди. Турли ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш йўли билан 511,8 минг сўмлик маблағ, 131 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди. Тикувчилар юбилей йилида 32 минг квадрат метр турли, шу жумладан 10 минг квадрат метр жун газламаларни тежаш учун интилмоқдалар.

Лекин кўпгина саноат тармоқлари, завод-фабрикалар, қурилиш ва транспорт ташкилотларида тежамкорлик учун кураш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Масалан, экономикамизнинг етакчи тармоқларидан бири бўлган машинасозликда жуда катта исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда. Бу корхоналарда фойдаланилаётган қимматли, ноёб материал — металл прокати ва қуюлмаларнинг деярли учдан бир қисми чиқиндига чиқиб кетмоқда. Бундай аҳвол деталларга ишлов беришнинг етарли такомиллашмаганлиги учун ҳам содир бўлмоқда. Бинокорлик материаллари саноати корхоналари, қурилиш ташкилотларида ҳам материалларнинг кўплаб исроф бўлишига йўл қўйилмоқда. Шу туфайли ҳам ўтган йили область бўйича жамғарма олиш плани бажарилмади.

Областимиз экономикасининг қайси соҳасини олманг, ҳаммасида моддий ва пул ресурсларини иқтисод қилиш учун фойдаланилмаётган резерв ҳамда имкониятлар бор. Катта иқтисодий самара берувчи шундай омилларни қидириб топиш ва ишга солиш жуда катта халқ хўжалик аҳамиятига эгадир.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд асбоб-ускуналар, ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, иш вақтининг бирор дақиқасини ҳам исроф бўлмаслиги ҳам тежамкорликда катта аҳамиятга эгадир. Сменалар алмашишда кўп вақт бекор кетмоқда, ишчилар материаллар, инструментлар кутишга иш вақтининг маълум қисмини сарфлаётганликлари ҳаммага аён.

Жойлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари барча саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, колхоз-совхозлар коллективлари куч-ғайрати, ижодий изланишини тежамкорликда юксак натижаларга эришишга сафарбар этишлари даркор. Бунинг учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хатини кенг меҳнаткашлар ўртасида атрофлича тушунтириш, барча коллективларни тежамкорлик юзасидан бошланган ҳаракатда актив иштирок этишини таъминлаш, бу ҳаракатда вужудга келган янгиликларни пайқаш ҳамда қўллаб-қувватлаш, рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракатини авж олдириш, белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни тўла-тўкис амалга ошириш зарур.

Тежамкорлик учун кураш ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчининг жонажон иши, муқаддас бурчи бўлиб қолсин!

ИЛҒОР СМЕНАДА

Бекобод цемент комбинати республикамизнинг энг кекса корхоналаридан бири ҳисобланади. Унинг ишчи-хизмачилари шу кунларда улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб меҳнат қилишаяпти. Маҳсулот реализация қилиш плани ой сайин ортиғи билан адо этилмоқда.

Цементчилар юбилей йилининг дастлабки икки ойи топшириғини муддатидан илгари бажаришди. Қўшимча республикамиз қурилишларига юзлаб тонна цемент, шифер, асбоцемент трубалари юборилди. Корхонанинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қосим Фармонов, Саидбек Каримқулов, Михаил Иванов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган сменалар коллектив муваффақиятларига салмоқли ҳисса қўшишяпти. Бу сменалар топшириқни ҳар куни 105 процентга етказиб бажаришяпти ва сифатли маҳсулот беришмоқда.

Э. ҚУРБОНОВ.

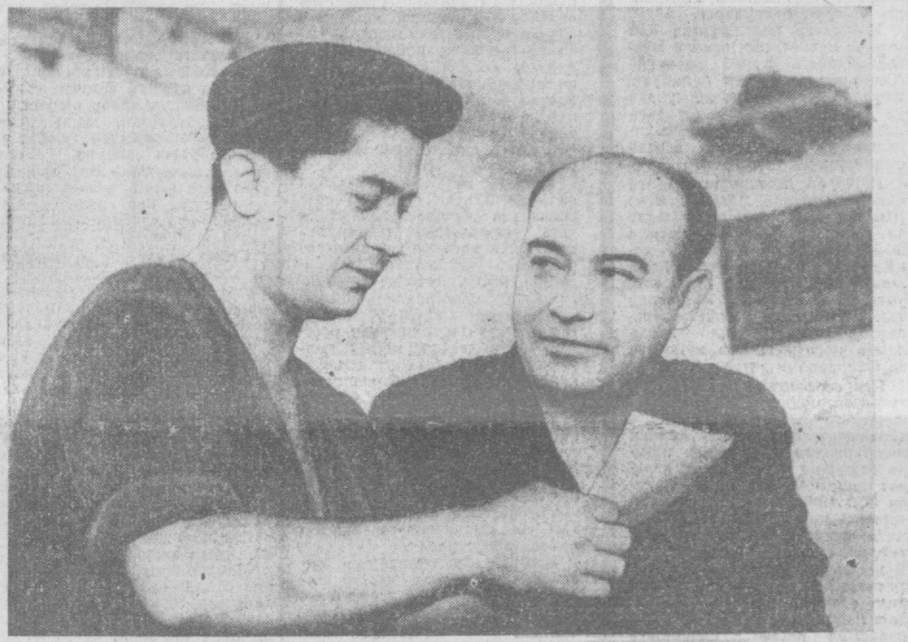

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 2-пойафзал фабрикасининг 2-цехи ишчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро мусобақани тобора кучайтирмоқдалар. Цех коллективи ойлик топшириқларни ҳамиша ошириб адо этяпти. Суратда: цех бошлиғи Анвар Исломов (ўнгда), ва пешқадам ишчи Миракбар Ҳодиев ўртоқлар навбатдаги вазифалар хусусида суҳбатлашмоқдалар.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

МУСОБАҚАДОШЛАР

Маъмур Қосимов ва Абдукарим Ахтановлар бошқараётган бригадалар Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда биринчи бўлиб асосий суғориш системаларини ремонт қилишни тугалладилар. Иккала бригада жами 12 километрлик ариқ-зовурларни тозалаб қўйишди.

Шу кунларда далага маҳаллий ва минерал ўғитлар чиқариш ишлари зўр уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. А. Аҳтанов бошлиқ бригадада кунига далага 15—17 тоннага етказилиб ўғит чиқарилмоқда. Улар юбилей йилида 160 гектар ерда деҳқончилик қилишни режалаштиришган. Шундан 136 гектарига пахта, 24 гектар ерга каноп уруғи қадалади.

Мирзачўлдаги В. И. Ленин номли совхоз коллективи ташаббусига қўшилган бригада аъзолари бу йил 134 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24 ўрнига 28 центнердан пахта ҳосили етиштиришга ва етиштирилган ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб олишга аҳд қилганлар. Шу кунларда колхозчилар уюшқоқлик билан меҳнат қилишмоқда. Мавжуд 4 трактор, 4 сеялка, чопиқ агрегатлари ва 40 борона мавсумга шай қилиб қўйилди. Бу ишда колхозчилардан Ч. Чиниибоев, Ж. Мирзаев, С. Аҳмедов, тракторчилардан Ҳ. Жўраев ва Р. Мусақуловлар намуна кўрсатиб ишлашди.

Шунингдек, улар билан мусобақадош Маъмур Қосимов бошлиқ бригадада ҳам дала ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бригада ерлари қир-адирлардан иборат. Аввалги йиллари бу ерларда колхоздаги барча бригадалар оз-оз экиб деҳқончилик қилар, ҳосилдорлик 15—16 центнерга аранг етарди. Бу йил Маъмур ака бошлиқ алоҳида бригада тузилди ва унга 105 гектар ер ажратилди. Қарийб 20 йилдан буён пахтачилик бригадаларига бошчилик қилиб келаётган бу азамат ишга йил бошидан астойдил киришди.

Э. ТУРСУНОВ.

ИҚТИСОД ҚИЛИШ—ҲАР БИРИМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Цехнинг каттагина қизил бурчаги. У шинам безатилган. Ишчиларни материаллар ва хомашёни тежаб-тергаб сарфлашга чақирувчи шиорлар осилган. Қизил бурчак кишилар билан лиқ тўла.

Бу ерда цех ишчиларининг йиғилиши бормоқда. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш резерларидан кенг фойдаланиш ҳамда халқ хўжалигида иқтисодий тежамкорлик учун курашни кучайтиришга чақирувчи Хатини муҳокама қилишга тўпланганлар...

Бичиқчилик цехини корхонанинг юраги, деб бежиз айтишмайди. Чунки бошқа барча цехлар коллективларининг бир меёрда, самарали ва сифатли ишлаши кўп жиҳатдан шу цех ишчи-хизматчилари меҳнатига боғлиқ. Улар барча тикув цехларини заготовкалар билан таъминлашади. Агар заготовка ўз вақтида етказиб берилмаса ёки у сифатсиз бўлса, шу цехларнинг ишига салбий таъсир кўрсатади.

Бичиқчилик цехи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари зиммаларидаги вазифаларни нақадар масъулиятли, айни вақтда шарафли эканлигини яхши тушунадилар. Шунинг учун ҳам улар ишлаб чиқаришнинг барча техник-иқтисодий кўрсаткичларини тўхтовсиз яхшилашга, бунинг учун янги-янги асбоб-ускуналар ишга тушириш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, мавжуд машина-механизмлар қувватидан унумли фойдаланиш ва айниқса материаллар ҳамда хомашёни тежаб-тергаб сарфлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Бу соҳада амалга оширилган тадбирлар яхши самара бермоқда. Ўтган хўжалик йилининг якунлари бунга яққол мисол бўла олади. Беш йилликнинг тўртинчи йилида бичиқчилар жуда баракали меҳнат қилдилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик топшириғи муддатидан илгари адо этилди. Айниқса, чарм, юфта, астарлик материалларни тежашда мақтовга сазовор ютуқлар қўлга киритилди.

Шуни айтиш кифояки, **ўтган йили иқтисод қилинган материаллар ва хомашё ҳисобига цех коллективи тўрт кун ишлади. Пландагидан ташқари 480 минг сўмлик фойдз олинди. Шу маблағ эвазига болалар боғчаси қурилди. Бу билан аёл ишчи-хизматчиларнинг самарали меҳнат қилиши учун қулай шароитлар вужудга келтирилди.**

Цехда тежаб қолинган маблағ бошқа қатор техникавий-тадбирларни амалга оширишга ҳам сарфланди. **12 та замонавий, юксак унум билан ишлайдиган пресс сотиб олиш учун пул ажратилди.** Бу агрегатлар яқин ойларда олинади ва ишга туширилади. Натижада бичиш жараёнининг механизация даражаси янада ортади. **Ўтган йили тежамли ишлашда ҳаммага ўрнак бўлган ишчи-хизматчиларни рағбатлантириш учун 22 минг сўмдан ортиқ пул ажратилди.**

Цехнинг қатор бригадалари материал ва хомашёларни тежаб қолишда яхши натижаларга эришмоқдалар. Донгдор пойафзалчи Владимир Фомин раҳбарлигидаги бичиқчилар бригадасида тежамли ишлаш ҳар бир ишчининг муқаддас бурчи бўлиб қолган. Бу ерда ҳар бир квадрат дециметр чарм ҳисобда. **Шунинг учун ҳам ўтган йили бригада аъзолари 510 минг квадрат дециметр чарм иқтисод қилдилар.** Бунинг эвазига ўзлари ҳам катта моддий манфаат кўришди. Бригада аъзолари бир неча минг сўм устама мукофот олишди.

Масалан, шу йилнинг январь ойида бригада аъзолари салкам 1400 сўм иш ҳақи олишган бўлса, уларга берилган мукофот суммаси 1250 сўмни ташкил этди. Бригадир В. Фомин январь ойида 125 сўм 10 тийин, бригада аъзоларидан Тошпўлат Рихсиев 131 сўм 61 тийин, Мажид Толипов 125 сўм, Комил Халилов 116 сўм 10 тийин, Рўзибой Алибоев 104 сўм 42 тийин мукофот олди.

Бундай тежамли ишлаётган бригадалар анчагина бор. **Саттор Фаттоҳов раҳбарлигидаги бригада аъзолари ўтган йили 480 минг, Надежда Авилова бошчилик қилаётган бригада аъзолари 160 минг, Александра Соколова раҳбарлигидаги бригада бичиқчилари эса 260 минг квадрат дециметр чарм иқтисод қилишди. Лидия Назарова бошлиқ бўлган бригада чеварларининг ўтган йили тежалган астарлик газламалари 1 миллион 400 минг** квадрат дециметрни ташкил этди.

(Давоми иккинчи бетда)

ТЕХНИКА ТАХТ

Қиш-қировли кунлар ортда қолиб, ўлкамизда баҳор шамоли эса бошлади. Азамат деҳқонларимиз куннинг илиқ дамларидан унумли фойдаланиб, эртаги экинлар учун жой тайёрлаш, техникани кўклам экин экиш мавсумига ҳозирлаш, кўчат етиштириш, ариқ-зовурларни тозалаш каби бир қатор ишларни амалга оширмоқдалар.

Оржоникидзе районида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан кутиб олиш, беш йилликнинг охирги йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган.

Техникани кўклам экиш мавсумига тўла-тўкис тахт қилиш, деҳқонларнинг оғирини енгил қилишга бел боғлаган «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ишчи-хизматчилари ҳар бир қишлоқ хўжалик агрегатини сифатли ремонт қилинишига эришмоқдалар. Улар устахонада ремонт қилишга мўлжалланган 120 та ҳайдов ва чопиқ тракторини узоғи билан 20 мартгача тугатиш ниятидалар. 90 дан ортиқ ҳайдов ва чопиқ трактори сифатли ремонтдан чиқарилиб, хўжаликларга юборилди.

— Ремонтчиларимиз,— дейди «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бош инженери Р. Эргашев,— январь ойи топшириғини ортиғи билан бажардилар. Бу ойда 19 та трактор, 4 та экскаватор, 2 та автомашинани ремонт қилиб бердилар. 5600 ўрнига 5700 сўмлик юк ташиш ишлари бажарилди. Колхоз-совхозларга 250 минг ўрнига 290 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар етказиб берилди.

Бу ишда Николай Пархомович, Едгор Баҳромов, Рустам Алиқулов, Ефим Лазаревларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

— Устахонамиз қошида,— давом этади Р. Эргашев,— алмаштириш пункти очилгани колхоз-совхозларда ремонт ишларини тугалланишига олиб келмоқда. Пунктни механик Алмат Ўрдабоев бошқармоқда. Пунктнинг асосий вазифаси — колхоз, совхозлардан келтирилган ишга яроқсиз генератор, двигатель, мой насослари ва бошқа деталларни ремонт қилинганига алмаштириб беришдан иборат.

Устахона ишчи-хизматчилари колхоз-совхозларда янги ер ўзлаштириб, ерга-ер қўшишда, ариқ-зовурларни тозалашда, узумзорларга сўри ясашда ҳам иштирок этмоқдалар. Ўтган йили райондаги Киров номли колхознинг 20 гектар, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхознинг 60 гектар ишга яроқсиз бўлиб ётган ерини ўзлаштириб берган азаматлар, бу йилнинг дастлабки ойларидаёқ Киров номли колхозга 2 гектар янги ер очиб бердилар. Бу ишда С. Соҳибоев, Ҳ. Раҳимжонов, Ф. Вовченко каби ҳайдовчиларнинг меҳнатлари салмоқли бўлди.

Шу кунларда устахонада иш янада жадаллашган. Улар апрель ойига қадар экскаваторларни ремонт қилиш цехини битказиб, ишга тушириш ниятидалар.

Ф. ИСАЕВ.
И. РУСТАМОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА БЕДА ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 9 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ГЕКТАР ҲИСОБИДА)

Биринчи стун-районлар, иккинчи стун-беда экиш плани, учинчи стун-экилган майдон, тўртинчи стун-планнинг бажарилиш проценти, бешинчи стун — шу жумладан бошқа экинларга аралаштириб экилган беда.

Оққўрғон	2400	1281	53,4	1082
Ўрта Чирчиқ	1700	769	45,2	741
Бекобод	1660	549	33,0	549
Бўка	1700	472	27,8	457
Калинин	850	136	16,0	136
Янгийўл	2000	214	10,7	204
Оржоникидзе	850	30	3,5	30
Юқори Чирчиқ	1450	50	3,4	40
Бўстонлиқ	390	—	—	—
Область бўйича	13000	3501	27,0	3239

ИҚТИСОД ҚИЛИШ — ҲАР БИРИМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

(Боши 1-бетда).

Йиғилишда сўзга чиққан цех бошлиғи Семен Михайлович Гик коллектив фаолиятидаги ана шундай ижобий томонларини қайд қилиш билан бирга ҳали фойдаланмаётган резервлар жуда кўп эканлигини ҳам таъкидлади.

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хати ҳаммамизни тежамкорлик учун курашни янада кучайтиришга чақиради, — дейди цех бошлиғи сўзида давом этар экан. — Цехимизда фойдаланилмаётган резервлар анчагина бор. Масалан, илғор ишчиларимиз чарм ва газламанинг олти процентгача миқдорини тежамоқдалар. Айни вақтда бизда бор-йўғи 1,4—1,5 процентини иқтисод қилаётган, ҳатто айрим вақтларда исрофгарчиликка йўл қўяётган бичиқчилар ҳам йўқ эмас. Нима учун шундай? Бунинг сабаби барча бичиқчилар малакасининг етарли даражада эмаслигидадир. Бунинг устига цехимизда эндигина коллектив сафига келиб қўшилган ёшлар ҳам бор. Шунинг учун цехда малака ошириш группалари ташкил этиш ниятидамиз. Бу группалар машғулотларида иштирок этувчи ишчилар илғорларимизнинг тажрибасини, прогрессив иш усуларини ўрганишади.

Ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш шу куннинг муҳим вазифасидир. Цехимиз ишлаб чиқариш майдони кенгаймагани ҳолда маҳсулот тайёрлаш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бу йил ўтган йилдагига қараганда 130 минг жуфт кўп пойафзал ишлаб чиқаришимиз керак. Кейинчалик бу кўрсаткич ярим миллион жуфт оёқ-кийимигача ортади. Бунга асосан ишлаб чиқариш майдонларидан унумли фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига эришишимиз керак. Ҳозирги вақтда цехда бажарилаётган операцияларнинг 28 проценти қўлда адо этилаяпти. Бу операцияларни механизациялаш эса маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга олиб келади.

Ишлаб чиқариш чиқиндиларидан самарали фойдаланиш масаласи муҳимдир. Ҳозирги вақтда жуда кўп чиқиндилар ташлаб юборилаяпти. Улардан турли нарсалар тайёрлаш ҳақида фабрикамиз маъмурияти ўйлаб кўриши керак. Шунга эришайликки, орамизда давлат мулкини бекорга исроф қилувчи бирорта ҳам киши қолмасин.

Бичиқчилар бригадаси бошлиғи Надежда Авилова ишчиларни зарур материаллар ва мосламалар билан таъминлашдаги айрим камчиликлар ҳақида гапириб, сўнгра бундай деди:

— Ўтган йили тежамкорликда дурустгина натижага эришдик. Лекин бу ютуқ билан ҳеч вақт мағрурланиб кетмаймиз. Чунки, Коммунистик партия бизни шу руҳда тарбияламоқда. Шунинг учун ҳам бригадамиз аъзолари бу йил тежамкорликда янада юксакроқ марраларни эгаллаш учун астойдил курашадилар. **Биз 22 ва 23 апрель кунлари тежаб қолинган материаллар ҳисобига ишлаймиз. Бригадамиз Хатга жавобан зиммасига шундай мажбурият олди.**

Смена бошлиғи Камол Усмонов иш вақтидан самарали фойдаланиш, интизомни мустаҳкамлаш йўли билан меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, материаллар ва хомашёни тежаб-терғашнинг катта резервлари эканлиги ҳақида ғапирди.

— **Фабрикамизда ҳар бир минутда 14 жуфт пойафзал тайёрланар экан. Бир йилда эса у 14 минг жуфт пойафзални ташкил этади. Бу иш вақтининг ҳар бир дақиқасининг қадрига етишимизни тақозо этади.**

Афсуски, коллективимизда, шу жумладан цехимизда ишлаб чиқариш интизомига риоя қилмаётган, сабабсиз ишга келмовчи касбдошларимиз ҳам йўқ эмас. Масалан, шу йилнинг январь ойида 7 киши ҳеч қандай сабабсиз 9 ишчи куни прогул қилди. Ваҳоланки, улар ана шу кунлари ишлашганда 1350 жуфт пойафзал заготовкаси тайёрланган бўлур эди. Орамизда ичкиликбозлик таъсирига берилган кишилар борлиги жуда хунук. Степан Коробов, Иван Марфин ишга қайф билан келишгани ҳаммамизга маълум. Бунинг учун улар қаттиқ жазоланди: мукофотдан, йил охирида бериладиган 13-маошдан маҳрум бўлдилар.

Ҳозиргина биз ўқиган Хат меҳнат интизомини кескин мустаҳкамлашни талаб этмоқда. Ҳаммамиз интизомли бўлайлик, ишга ўз вақтида келиб, ундан ўз вақтида кетайлик. Бу меҳнатда катта-катта муваффақиятларга эришишнинг асосий омилидир.

Ишчилар йиғилишида сўзга чиққан старший механик Егор Жданов, қолиплар, мосламалар ва қирқичлардан самарали фойдаланишнинг аҳамияти ҳақида гапирди. Шунингдек йиғилишда бичиқчи С. Якубович, участка мастери И. Жоровлар ҳам сўзга чиқиб, ички резервлардан фойдаланишни яхшилашга қаратилган ўз мулоҳаза ва фикрларини айтдилар.

Цех коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, йиллик мажбуриятни муддатидан илгари бажариш ва 500 минг квадрат дециметр юфта, 1 миллион 350 минг квадрат дециметр чарм, 3 миллион квадрат дециметр ортиқ астарлик газлама тежаб қолишга аҳд қилган эди. Пойафзалчилар Хатга жавобан зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Улар юқоридагиларга қўшимча яна 2100 жуфт пойафзал ишлаб чиқаришга етадиган 150 минг квадрат дециметр юфта, 175 минг квадрат дециметр чарм иқтисод қилишга сўз беришди.

Ишчилар йиғилиши цехда материаллар ва хомашёларни тежаб-терғаб фойдаланиш ва бунинг учун янги имкониятларни қидириб топиш билан шуғулланувчи кўрик комиссияси ташкил этди.

М. МИРҲАМИДОВ,
Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Болалар пойафзалига талаб тобора ортиб бормоқда. Буни ҳисобга олган Янгийўлдаги пойафзал фабрикасининг аҳил коллективи болалар оёқ кийими ишлаб чиқаришни кўпайтиришга интиляпти.

Корхона аҳли ўтган йили ишлаб чиқариш кўрсаткичларини яхшилашнинг омилларидан бири бўлган янги техникани жорий этишга алоҳида эътибор берди.

Натижада меҳнат унумдорлиги тобора ортиб борди. Пойафзалларнинг сифати олдинги йиллардагига қараганда анча яхшиланди. Аъло сифатли маҳсулот тайёрлаётганлар ҳар ойда рағбатлантирилиб борилмоқда.

Корхона коллективи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан олдин адо этган эди. Қўшимча 26 минг жуфт пойафзал тайёрланган эди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда Л. Бикова, Т. Фозилов, қолипловчи У. Алиев, фрезерловчи С. Азимжонова, моторчи Л. Жоголева, В. Онегин ўртоқлар ойлик нормаларини 120-130 процентдан бажариб, ўзларининг муносиб ҳиссасини қўшмоқдалар.

Фабриканинг ўнлаб рационализатор-ихтирочилари ҳам бу муваффақиятга ўз улушларини қўшишди. Ўтган йили улардан 14 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилиб, давлатнинг 8,5 минг сўми иқтисод қилинди. Улар янги йилда 30 та таклиф киритишмоқчи.

Бу ерда ўзаро мусобақа яхши йўлга қўйилган. Ҳар квартал якунида яхши ишлаган цех ва бригадаларнинг коллективларига пул мукофотлари берилади. Йил якунида эса ишчиларни мукофотлаш, яъни 13-маош учун маъмурият томонидан 58 минг сўм ажратилди. Фабрикада бир неча йиллардан буён бевосита ишлаб келаётган ишчи-хизматчилар кўпроқ мукофотланмоқда.

Пойафзалчилар юбилей йилини ҳам муваффақиятли бошлашди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг ассортименти анча ортди. Янги йилдан бошлаб 27 хил нусха ишлаб чиқаришга жорий этилди. Оёқ кийимларининг ташқи кўринишига ҳам алоҳида аҳамият берилди.

Коллектив январь ойи маҳсулот реализация қилиш планини ошириб бажарди. Пландан ташқари бир неча минг сўмлик пойафзаллар савдо тармоқларига юборилди. Коллектив февраль ойи планини ҳам ошириб бажарди.

Доҳиймиз В. И. Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилган пойафзалчилар меҳнатда янгидан-янги зафарларга эришишяпти. Улар ҳозир хомашёдан тежаб-терғаб сарфлаб тежалган маҳсулот ҳисобига 22 ва 23 апрелда ишлашга аҳд қилишди.

— Биз юбилей йили планини 25 декабрда, беш йиллик план топшириғини эса СССР Конституцияси кунигача бажаришга аҳд қилганмиз, — дейди фабрика директори ўртоқ Ф. Тегай.

Сўзи билан иши бир янгийўллик пойафзалчилар олинган социалистик мажбуриятларини бажариш йўлида барча имкониятларни ишга солиб самарали меҳнат қилишяпти.

Ш. ШОАЛИМОВ.

Инобат Хозбоева Бекободда яқинда ишга тушган тикувчилик фабрикасининг пешқадам чеварларидан ҳисобланади. Қисқа муддатда ўз касбини пухта эгаллаган бу тикувчи смена нормасини бажаришда касбдошларига ўрнак бўлмоқда. У топшириқни доим 120 процентга етказиб адо этаяпти. Суратда: ўртоқ И. Хозбоева иш устида.
Н. Аюбжонов фотоси.

БУНЁДКОРЛАР САРДОРИ

Биз ҳикоя қилаётган бу йигит 6-трестнинг 70-қурилиш бошқармаси участкаларида меҳнат қилади.

У қурилиш техникумини бундан икки йил муқаддам тугатиб, дастлаб прораб Владимир Матисткога шогирд тушди. Ўша вақтларда кўпчилиги ёшлардан иборат бўлган бригадага Х. Ҳакимов бошчилик қиларди. У 25 йил шу соҳада ишлаб, кўплаб шогирдлар тайёрлаган уста эди. Ғайрат тез орада кўзга кўриниб қолганидан қувонган тажрибали бинокор унинг ҳақиқий қурувчи бўлиб етишишини истарди.

Ғайрат Расулов дастлабки қадамни баъзи қурилиш объектларида бошлагандан кейин унга тоғ-разведка техникумининг ўқув корпуси биноси қурилишида қатнашишни топширишди. 600 ўқувчига мўлжалланган бу бинога илк пойдевор қўйганлардан бири бўлди у. Бинонинг уч қавати қад ростлагунча у озмунча меҳнат қилмадими. Эндиликда бу объектнинг сўнгги қавати барпо этилмоқда. Қурувчилар бу бинони доҳиймиз юбилейигача фойдаланишга топширишмоқчи.

Шуни айтиш кераккi, Ғайрат Расуловнинг ташкилотчилик ва қурувчилик маҳорати шу бино қурилишида айниқса яққол сезилди. Шунинг учун ҳам уни қурувчиларга мастер қилиб тайинлашди.

Бригада азаматлари ҳар бир дақиқани ғанимат билиб ишлашмоқда. Бу ерда ўз кунлик топшириғини 150—160 процентдан адо этаётганлар жуда кўп.

Владимир Семёнов — бригаданинг энг пешқадами.

— Бу ғишт терувчининг иши бундан бир йил аввал кўзга унча ташланмасди, — деб ҳикоя қилади Расулов, — ҳозир эса унинг олдига тушадигани йўқ, 4-разрядли. Бошқалар ҳам Владимирдан ўрнак олишяпти. Масалан, Эргаш Аҳмедов, Юсуф Маъқубжонов, Анатолий Романовларни айтиш мумкин.

Ҳозир участка аъзолари объектни муддатидан илгари қуриб битказишга интилмоқда.

А. МУРИЕВ.

МАТЕРИАЛИСТИК ДИАЛЕКТИКА ҚОНУНЛАРИ

Бугун марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандист ва тингловчиларига ёрдам тариқасида «Материалистик диалектика қонунлари» темаси бўйича мақола босаётирмиз. Уни Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф уйининг фалсафа бўйича методик кенгаши тайёрлаган.

Марксча-ленинча фалсафа асосларини ўрганишда «Материалистик диалектика қонунлари» мавзуи алоҳида аҳамиятга эга. Биз қуйида диалектик материализмнинг уч асосий қонуни устида фикр юритамиз. Булар:

1) Миқдор ўзгаришидан сифат ўзгаришига ўтиш қонуни;
2) Қарама-қаршиликлар бирлиги ва кураши қонуни;
3) Инкорни инкор қонуни.

Материалистик диалектиканинг **миқдор ўзгаришидан сифат ўзгаришига ўтиш қонуни** объектив реалликдаги нарса ва ҳодисаларнинг олға қараб ривожланиш тенденциясини, бир сифат ҳолатидан иккинчисига сакраш орқали ўтишларни очиб беради.

Сифат предмет ва ҳодисанинг ўз ҳолатини билдирадиган, уни бошқа предмет ва ҳодисалардан фарқ қилдирадиган хусусиятлари ва белгиларининг мажмуидан иборат. Сифат предметнинг шундай ички муайянлиги-ки, унинг ўзгариши натижасида буюм бошқа нарсага айланиб кетади. Масалан, тузнинг шўрлик, қалампирнинг аччиқлик сифати олиб ташланса, улар туз ёки қалампир деб аталмас эди. Органик табиат неорганик табиатдан, феодализм қулдорлик формациясидан, социализм капитализмдан сифат жиҳатидан фарқ қилади. Шуни назарда тутиш кераккi, алоҳида, буюмлардан ажралган сифат йўқ.

Миқдор ҳам фалсафий категория бўлиб, предмет ва ҳодисаларнинг сон, ҳажм, даража жиҳатидан белгиланадиган ички муайянлигидир. Масалан, буюм ва ҳодисалар ўртасидаги миқдорий муносабат турлича бўлади. Бир ҳолатда миқдор сон тариқасида (1, 2, 3 — 10,100), иккинчи ҳолатда ўлчаш даражасида, учинчи ҳолатда нарсаларнинг макондаги муносабати (узунлиги, кенглиги, баландлиги) ифодаси сифатида кўринади.

Ижтимоий-иқтисодий формациялар бир-бирларидан сифат жиҳатидан фарқ қилгандай, миқдор томонидан ҳам фарқ қилади. Масалан, социализм капитализмдан ишлаб чиқариш кучларининг тараққиёт даражаси — саноатининг ўсиш суръати, меҳнат унумдорлиги билан ҳам фарқ қилади.

Миқдор ҳам сифат сингари объектив мавжуд бўлиб, буюм ва ҳодисаларнинг энг муҳим томонларини характерлайди.

Предмет ва ҳодисаларнинг миқдор ва сифатлари уларнинг бирбиридан ажратиб бўлмайдиган икки томонини ифодалайди. Буюм ва ҳодисалардаги маълум сифат ва миқдорнинг муайян бирлиги уларнинг меъёрини — мезонини ташкил этади.

Меъёр — буюм ва ҳодисанинг сифат ва миқдор бирликларини ифодаловчи фалсафий категориядир. Меъёр предмет ва ҳодисаларнинг муайян сифат ҳолатидаги ифодалайдики, шу чегарада миқдор ўзгариши сифат ўзгаришига олиб келмайди. Масалан, нормал шароитда сувнинг ўлчови 0° дан 100° гача бўлган ҳарорат ҳисобланади. Агар 100° га етган сув яна қайнатила берилса, унинг сифат ва миқдор бирлиги — меъёр бузилади ва у буғга айланади.

Меъёр принципи ахлоқ ва одоб, гўзаллик ва ахлоқий масалаларда ҳам қўлланилади.

Предмет ва ҳодисаларнинг бир сифат ҳолатидан иккинчи сифат ҳолатига ўтиши табиат ва жамият ривожланишининг умумий қонунидир.

Миқдор ўзгаришлари озми-кўпми тадрижий равишда содир бўлади ва кўпинча унчалик сезилмайди. Миқдор ўзгаришлари аста-секин тўпланиб бориб, нарсанинг туб сифатини ўзгартиришга олиб келади. Масалан, темир эритилганда ўзининг қаттиқлик ҳолатини сақлайди. Аммо унинг ҳарорати 1539° га етгач, у қаттиқ жисм бўлмай қолади ва суюқлик ҳолатига ўтади.

Миқдор ўзгаришларининг тўпланиши натижасида буюмнинг бир сифат ҳолатидан иккинчи, янги сифат ҳолатига ўтиши — тараққиётда сакраш демакдир. **Сакраш** — нарсанинг миқдор ўзгаришлари тадрижотининг узилишидир; сакраш янги сифатга ўтишдан иборат бўлиб, тараққиётда кескин бурилиш, туб ўзгаришни ифодалайди.

Масалан, неорганик табиатдан органик табиатнинг келиб чиқиши, инсоннинг пайдо бўлиши сакрашдир, туб бурилишдир. Бир ижтимоий-иқтисодий формациядан иккинчисига ўтиш жамият соҳасидаги сакрашларга мисол бўла олади. Сакрашлар техникада, ишлаб чиқаришда, фанда, маданиятда ҳам юз беради. Ижтимоий ҳаётда юз берадиган сакрашсимон сифат ўзгаришлари революция тушунчаси билан ифодаланади.

Бир сифатнинг иккинчи сифатга айланишида сакраш формалари турлича бўлади.

Портлаш йўли билан ёки аста секин эски сифат элементларининг янги сифат элементлари билан алмашиши натижасида бўлиши мумкин.

Бир ижтимоий-иқтисодий формациядан иккинчисига революцион йўл билан ўтиш кўпинча портлаш, яъни қуролли қўзғолон воситасида амалга оширилади. Бироқ бу ягона йўл эмас. Тинч йўл билан ҳам пролетариат диктатураси қўлга киритилиши мумкин.

Ижтимоий соҳада **портлашсиз** аста-секин бўладиган сифат ўзгаришларига тил мисол бўла олади. Социализмдан коммунизмга ўтиш ҳам портлашсиз, аста-секин амалга ошадиган сакрашдир.

Портлашсиз эски сифатдан янги сифатга ўтиш йўли билан бўлган сакрашлар **ривожланишнинг эволюцион формаси** билан боғлиқдир. Ривожланишнинг эволюцион формаси деганда предметларнинг миқдор ўзгаришлари билан ифодаланиши назарда тутилади. Янги сифатга аста-секин ўтиш йўли билан бўладиган сакрашлар ҳам, портлаш йўли билан бўладиган сакрашлар ҳам ривожланиш жараёнида сифат ўзгаришини кўрсатади.

Шундай экан, ривожланишнинг манбаи нима? Бу саволга **қарама-қаршиликлар бирлиги ва кураши қонуни** жавоб беради.

Бир бутуннинг икки қарама-қарши томонга ажралиши ва уларнинг ўзаро қарши кураши диалектиканинг энг умумий ва энг асосий қонунидир. Ленин таъкидлаб кўрсатганидек, бир бутуннинг иккига ажралиши ва унинг зиддиятли қисмларини билиш — диалектиканинг энг асосий хусусиятларидан ёки белгиларидан биридир, «диалектиканинг моҳиятидир»

Хар қандай тараққиёт, у хоҳ планеталарнинг эволюцияси бўлсин, хоҳ ўсимликнинг ўсиши, инсоннинг ҳаёти бўлсин, хоҳ жамият тарихи бўлсин, ўз моҳияти билан зиддиятлидир.

Харакатнинг энг оддий формаси бўлган механик ҳаракат ўзаро қарама-қарши процессларнинг бир бутунлигидан иборат бўлиб, шу бутунлик туфайли мавжуддир, яъни у таъсир ва акс таъсир, тортилиш ва акс тортилишдан иборатдир. Буюм ҳар бир муайян моментда ўзига айнан бўлади ва ўзига айнан бўлмайди. У ўзининг муайянлигини ва доимийлигини сақлаб қолади-ю, лекин айни вақтда ўзгаради, бошқача бўлади.

Органик формаларнинг ривожланиши икки қарама-қарши хусусият — ирсият ва мослашишнинг доимий кураши асосида амалга ошади. Антагонистик жамиятларни ҳаракатга келтирувчи куч синфий курашдир.

Диалектик материализм қарама-қаршиликларнинг барқарорлиги, бирлиги нисбий, уларнинг кураши эса абадийдир, деб таълим беради.

Хар бир нарса ёки ҳодисада бир-бирига ўзаро таъсир қилиб турадиган кўпдан-кўп томонлар бор; ҳар бир нарса ўз теварак атрофидаги нарса ва ҳодисалар билан узвий боғлиқдир. Шунинг учун нарса ва ҳодисаларда **ички ва ташқи зиддият**ларни кўрамиз. Муайян буюм ва ҳодисага хос бўлган зиддиятлар ўзларининг шу процессларга кўрсатган таъсирлари жиҳатидан асосий ёки асосий бўлмасликлари мумкин. **Асосий зиддият** нарса ёки ҳодисанинг моҳиятини, ривожланишини белгилайдиган зиддиятлардир. **Асосий бўлмаган зиддиятлар** эса муайян предметнинг ривожланишида асосий зиддиятга таъсир кўрсатади, лекин унинг белгилаб олмайдиган зиддиятлардир.

Ижтимоий ҳаётдаги зиддиятлар ўз характерлари жиҳатидан **антагонистик ва ноантагонистик** бўлади. **Антагонистик зиддиятлар**, деб туб манфаатлари мутлақо мос келмайдиган синфлар ва социал группалар ўртасидаги зиддиятларга айтилади. Қуллар билан қулдорлар, феодаллар билан крепостной деҳқонлар, буржуазия билан пролетариат ўртасидаги зиддиятлар ана шундай зиддиятлардир.

Кишини киши томонидан эксплуатация қилиш тугатилгач, антагонистик зиддиятлар ҳам йўқ бўлиб кетади. Аммо бундан, социализм даврида ҳеч қандай зиддият қолмайди, деган маъно чиқмайди. «Антагонизм ва зиддият мутлақо бир хил нарса эмасдир, — деб ёзган эди В. И. Ленин. — Биринчиси йўқ бўлиб кетади, иккинчиси социализм даврида қолади».

Социалистик жамиятга хос бўлган зиддиятлар ноантагонистик характерга эгадир.

Материалистик диалектиканинг асосий қонунларидан яна бири **инкорни инкор қонуни**дир.

Инкорни инкор қонуни эскиликни янгилик томонидан инкор этишнинг моҳиятини очиб беради, эскиликнинг ижобий томонларини саклаб қолиш зарур эканлигини кўрсатади ва тараққиётни қуйидан юқори томон спирал шаклида эгри-бугри йўллар орқали боришини илмий равишда асослаб беради.

Табиат ва жамиятдаги буюм ва ҳодисаларда инкор этишнинг турлича формалари мавжуд. Масалан, буғдойнинг униб чиқиш, чириш, қушлар томонидан озуқа қилиш, тегирмонда унга айлантириш йўли билан инкор этилиши, идеализмнинг материализм томонидан капитализмнинг социализм томонидан, диннинг фан томонидан инкор этилиши мумкин. Метафизиклар «соф» инкор этишни, мутлоқ инкор этишни тан оладилар. Диалектикада, деб кўрсатади В. И. Ленин, қуруқ бекордан-бекорга инкор этиш, иккиланиш, шубҳаланиш характерли ва муҳим бўлмай, балки ижобий томонларини ушлаб қолувчи алоқа моментини, ривожланиш моментини ташкил этувчи инкор этиш характерли ва муҳимдир.

Диалектик инкорнинг тўғри эканлигини кундалик турмушимизда жуда кўп учрайдиган энг оддий нарса ва ҳодисалардан тортиб, энг умумий ва мураккаб биологик, химик, ижтимоий ҳодисалар ҳам исбот қилади.

Материалистик диалектиканинг бу қонуни эскилик билан янгилик ўртасидаги ўзаро диалектик муносабатни очиб бериш билан бирга, ривожланишнинг узлуксиз олға боришдан иборатлигини, янгиликнинг енгилмаслигини ҳам илмий асослаб беради.

Пропагандист мазкур темани янада чуқурроқ ўзлаштиришлари учун тингловчиларга қуйидаги адабиётларни тавсия этиши мумкин:

1. **Ф. Энгельс. Анти-Дюринг. Умумий мулоҳазалар.** Тошкент, 1957 й., 20—30-бетлар.
2. **В. И. Ленин. Карл Маркс, «Диалектика»** қисми. Асарлар, 21 том.
3. **В. И. Ленин. Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари.** Асарлар, 27 том, 278, 283-бетлар.
4. **В. И. Ленин. Яна касаба союзлари тўғрисида.** Асарлар, 32 том, 85—96-бетлар.
5. **В. И. Ленин. Философия дафтарлари.** Асарлар, 38 том, 102, 103, 109, 113, 235-бетлар ва **«Диалектика масаласига доир»** қисми.

Х. УМАРОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ АСОСЛАРИ МАКТАБИ ПРОПАГАНДИСТ ВА ТИНГЛОВЧИЛАРИГА ЁРДАМ

БАРАКАЛИ МЕҲНАТ

«Главташкентстрой»га қарашли «Ташинжстрой» трестининг коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилида баракали меҳнат қилди.

Трест коллективи 1969 йилги давлат планини 105,8 процент адо этди. Трест ихтиёрида ўтган йили мавжуд бўлган тўртта ихтисослаштирилган қурилиш бошқармасидан учтаси, «Ташинжстрой»га ўтган йилнинг охирида ўтказилган 6-механизация бошқармаси коллективлари йиллик планни асосий кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарди.

Давлат комиссияси ўтган йили трест қурувчилари бунёд этган 35 минг 358 метр водопровод, 35 минг 900 метрга яқин канализация, 12 ярим минг метр йўл, беш минг метрга яқин иссиқлик тармоқларини қабул қилиб олди. Қурилиш ташкилотларидаги энг асосий кўрсаткич — турар-жой объектларини фойдаланишга топшириш плани ҳам бажарилди.

Коллектив қурилиш сифатини яхшилашда ҳам қувончли натижаларни қўлга киритди. Ўтган йили фойдаланишга топширилган барча иссиқлик тармоқлари ва йўллар, канализация коллектори ва водопровод тармоқлари «яхши» баҳо билан қабул қилиб олинди. 9,1 километр водопровод тармоғи эса «аъло» баҳо билан фойдаланишга топширилди.

Трест коллективининг бундай муваффақиятларни қўлга киритишда барча участка ва бригадалар орасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйгани сабабли бўлди. Биринчи қурилиш бошқармаси коллективи социалистик мусобақада ғолиб чиқди ва трестнинг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди.

Беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун 48 та бригада мусобақалашмоқда. Бу бригадалар ойлик ва квартал планларини мунтазам равишда 150—160 процентга етказиб адо этишмоқда. 1-қурилиш бошқармасидаги А. Кучинский, А. Костюнин ўртоқлар бошлиқ, 10-қурилиш бошқармасидаги Р. Вобожонов, В. Багровлар раҳбарлигидаги коллективлар, айниқса, юқори натижаларга эришаяпти.

1-қурилиш бошқармасидаги Э. Лосьев, В. Қамбаров, 8-қурилиш бошқармасидаги М. Мостовой, 10-қурилиш бошқармасидаги С. Манолис раҳбарлигидаги участка ва бригадалар «Ленинча беш йиллик коллективи» деган шарафли номни олиш учун кураш бошлаган эди.

Марк Мостовой етакчилигидаги участка азаматлари мусобақада биринчи бўлиб маррага етиб келдилар. Азаматлар ўтган йили 15 октябргачаёқ 2 миллион 700 минг сўмга яқин қурилиш-монтаж ишларини бажариб, беш йиллик планни муддатидан бир йилу 75 кун илгари бажардилар. Участка бунёдкорлари доҳиймиз В. И. Ленин юбилейига туҳфа сифатида планга қўшимча равишда 350 минг сўмлик иш бажариш мажбуриятини олган эдилар. Илғорлар иш суръатини кун сайин ошириб бу юксак мажбуриятни ҳам бажариш учун фидокорона ишламоқдалар.

Янги техникани, илғор иш методларини жорий этиш, ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқиш юксак кўрсаткичларга эришишнинг муҳим омилларидандир.

Ўтган йилдан бошлаб йирик ўлчамли элементларнинг конструкциялари тўла йиғилган ҳолда қуриладиган бўлди. Трубопроводлар босим усули билан ётқизила бошланди. Барча бошқармалар ҳозир қурилишни поток усулида олиб бормоқда.

Ўтган йили 1-бошқарма коллективи ҳар соҳада касбдошларига ўрнак бўлди. Бошқармада жорий этилган 9 та рационализаторлик таклифидан 132 минг сўм фойда олинди.

«Ташинжстрой» тресті коллективи шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам баракалироқ меҳнат қилмоқда.

С. САИДҲОСИЛОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида 200 номерли телефон-автомат станцияси монтаж қилиб ишга туширилди. Суратда: техник К. Иброҳимов ва монтёр Ф. Юнусхўжаевлар иш устида.

Н. Мухаммаджонов фотоси.

ДОҲИЙ ОБРАЗИ—ИЛҲОМ МАНБАИ

ТАСВИРИЙ САНЪАТ КЎРГАЗМАСИДАН РЕПОРТАЖ

Ўзбекистон санъат музейи ва округ офицерлар уйи залларида инқилоб доҳийси В. И. Ленин таваллудининг 100 йиллигига бағишланган тасвирий санъат кўргазмаси очилди.

Бу кўргазмада республикамизнинг кўзга кўринган санъат арбоблари билан бирга ёш мўйқалам соҳиблари ҳам иштирок этишган. Шунинг учун ҳам кўргазмадаги асарлар ўзбек рассомчилигининг тараққиёт босқичлари ҳақида аниқ тасаввур беради. Ильич образи яратилган ҳайкаллар, суратлар, ўймакорлик намуналари, декорация асарлари республикамиз ижодкорларининг юбилейга қанчалик зўр ғайрат ва масъулият билан тайёргарлик кўришаётганидан далолат беради.

Кўргазма залига кираверишда қўйилган уч сурат дарҳол диққатни тортади. Бу уч асарни мазмунининг композицион яхлитлиги бирлаштириб туради. ...Мазлум халқ қуллик кишанларини парчалаб, эрк учун курашга отланди. Минглаб меҳнаткашлар қўлга қурол олиб жангга киришяпти. Иккинчи суратда Ленин инқилоб саркардалари орасида туриб халққа мурожаат қилаётгани тасвирланган. У оммани курашга даъват этяпти. Рассом В. Фадеев доҳийнинг ташқи қиёфасини моҳирона тасвирлаб қолмай, балки худди шу сониядаги руҳий оламини ҳам усталик билан оча билган. Учинчи сурат эса курашлар жараёнида қўлга киритилган янги ҳаёт тантаналари ҳақида тасаввур беради. М. И. Калинин Ленин даъвати билан янги ҳаёт яратган одамлар билан суҳбатлашаяпти.

Бу уч асар Октябрь инқилобининг уч босқичи ҳақида ҳикоя қилади. Умумий муштарак ғоя билан қуролланган кишилар қиёфаси унда жонли ва ҳаққоний акс эттирилган.

Ленин мавзуси ҳозир рассом, ҳайкалтарош, ўймакорларимиз диққат марказида турган асосий мавзудир. Ҳар бир ижодкор бу мавзуда асар яратиб, доҳий юбилейига ҳадя этишга интилмоқда. Бу интилиш самараси кўргазмадаги асарларда ўз ифодасини топган. Бу борада Н. Қўзибоев, А. Абдуллаев, К. Чепраков, Г. Абдураҳмонов, ҳайкалтарошлар: К. Салоҳиддинов, А. Тоиров, А. Ванякиннинг асарлари диққатга моликдир. Улар ўз асарларида доҳий образини тарихий воқеалар билан уйғун ҳолда яратадилар.

А. Ванякиннинг «Дилкаш суҳбат» ҳайкалчаси муваффақиятли чиққан асарлардан биридир: Ленин бир тирсагини тиззасига қўйганича хиёл энгашиб ўтирибди. Қизил аскар формасидаги ёшгина болакай унинг қулоғига нимандир шивирлаяпти. Доҳий ёқимли жилмайиш билан уни тинглаяпти.

Кўргазмада намойиш этилаётган асарларни кўздан кечирар эканмиз, ўзбек тасвирий санъатида пайдо бўлган янги-янги услубларни пайқаймиз. Баъзи рассомлар доҳий образини портрет жанрида, баъзилари бевосита бирор воқеага боғлаб кўрсатишга, айримлари табиат воситаси орқали очишга интиладилар. Улар орқали Лениннинг ҳаётбахш ғоялари туфайли диёримизда қандай ўзгаришлар содир бўлганини рўй-рост кўрамиз. Мўйқалам соҳиблари Ленин образини яратар эканлар, Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнаган диёрга айланганини, Ленин орзулари ўлкамизда мислсиз суръатлар билан амалга оширилаётганини маҳорат билан акс эттирадилар.

Ленин мавзусида яратилган асарлар бевосита мамлакатимизнинг катта тарихий йўлини ҳам акс эттиради. Улар гражданлр уруши, Совет ҳокимиятини тиклаш ва тинч қурилиш даври ва Улуғ Ватан уруши ҳамда урушдан кейинги даврларни қамраб олган. Кўргазмадаги кўпгина асарлар мана шу мураккаб тарихий давр воқеалари ҳақида ҳикоя қилади.

Рассом К. Эминовнинг «Бир дақиқа сукут» номли асари чуқур мазмундорлиги билан эътиборни тортади. Боласини бағрига босиб ўтирган она ҳайкали олдида мангу машъала ёниб турибди. Ён томондаги деворда Ватан озодлиги учун олиб борилган жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган жангчилар образи гавдалантирилган. Ҳайкал қаршисида эса бир она билан ўғил турибди. Иккаласи ҳам чуқур сукутга толган. Гўё улар келажак учун курашиб мардларча ҳалок бўлган жангчиларнинг қабри тепасида тинчлик учун қасамёд этаётганга ўхшайдилар. Бу асримизнинг, инсониятнинг қасамёдидай жаранглайди.

Р. Чориевнинг триптихи эса инсон руҳиятини бутун мураккаблиги билан очади.

...Ёш келин умр йўлдошини жангга кузатяпти. Йигит унга тасалли беради, душманни янчиб қайтишга онт ичади. Қиз ҳам ўз навбатида унга далда беради... Қизил аскарлар жангга отланадилар. Янги тузум, эрк учун қўлга қурол олиб ёш Совет ҳокимиятини ҳимоя қиладилар. Ёш келиннинг умр йўлдоши ҳам жангда мардларча ҳалок бўлади... Кенг дала бағрида ёлғиз бир қабр пайдо бўлган. Қабр тепасида қизил аскарлар саф тортиб туришибди. Ҳамманинг боши эгик, кўзлар алам ва нафратга тўла...

Кўргазмадаги қатор асарларда инқилоб арафаси ҳамда инқилобдан кейинги йилларда республикамизда олиб борилган машаққатли ва масъулиятли кураш, жўшқин меҳнат жараёни ўз аксини топган. Н. Қўзибоевнинг «Уйғуниш», А. Петровнинг «Йигирманчи йил», И. Лимаковнинг «Кузатиш», Ю. Зоркиннинг «Нурга талпиниш» каби асарлари истеъдод намуналаридир.

Р. Аҳмедовнинг «Қасамёд қиламиз, Ленин» асарини кўргазмадаги энг яхши асарлардан бири, дейиш мумкин. Рассом, ўша, машъум 1924 йил январь воқеаларини бутун фожиаси билан кўрсата олган. Қора хошия боғлаб эгиб қўйилган байроқ олдида уч аёл турибди. Кекса нуроний она байроққа тикилганича қотиб қолган. Кўзларида ҳадсиз ғам-қайғу. Ёшгина жувон эса байроқ қаршисида тиз чўкиб қўлларини дуога очиб ўтирибди. Ленин туфайли озодликка эришган ўзбек аёлларининг изтироби, доҳийдан жудо бўлган оғир дамлардаги руҳий ҳолати маҳорат билан акс эттирилган.

Кўргазмада бугунги кунимиз ҳақида ҳикоя қилувчи асарларга ҳам кенг ўрин берилган. М. Саидовнинг «Оила», «Аскиячилар», «Каттақўрғон пахтакорлари», Б. Токминнинг «Болалар боғчаси», З. Иноғомовнинг «Даштдаги отар» каби асарлари мақтовга сазовор. Уларда меҳнаткаш совет кишиларининг қиёфаси, дунёқараши, ҳаётга муносабати ўз ифодасини топган. Мўйқалам соҳиблари замондошларимизнинг бой руҳий оламини, меҳнатини жонли лавҳаларда берганлар.

Маълумки, миллийлик ҳар бир халқ санъатининг асосини ташкил этади. Миллий хусусиятлар жамул-жами умум совет санъатимизни тўлдириб, бойитиб боради. Бу хусусиятлар Р. Аҳмедов, З. Иноғомов, М. Саидов, А. Винер, А. Абдуллаев, Л. Салимжонованинг ижодида яққол кўзга ташланади.

В. Соседовнинг «Қасамёд», «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» номли асарларида совет кишиларининг келажакка бўлган катта ишончи, иродаси усталик билан кўрсатилган. Чуқур гражданлик руҳи билан суғорилган бу асарлар Ватанимизга немис фашистлари тажовузкорона ҳужум қилган оғир дамларда халқимизнинг зўр жасорат ва матонат кўрсатиб жангга отлангани ҳақида ҳикоя қилади.

Ўзбек тасвирий санъати учун хос бўлган хусусият лиризмдир. Ўзбек мўйқалам соҳиблари табиат лавҳаларини бутун гўзаллиги билан акс эттира олишади. Бундай асарларни кўздан кечирар эканмиз, гўзал мусиқий оҳанг эшитаётгандек, суратда кўрсатилган хушчирой водийлар қўйнида кезиб юргандек бўламиз. Юракни сеҳрловчи бу мусиқий нафислик улкан санъаткор У. Тансиқбоев, Н. Қорахон, Р. Темуровнинг асарларида ўз ифодасини топган. Бу суратларда табиат лавҳалари бутун борича қоғозга тушириб қолинмай, балки табиат бағридаги инсон қўли билан бунёд этилган иншоотлар, боғу-роғлар ҳам акс эттирилади. Бу лавҳалар бевосита инсонни, унинг меҳнатини улуғловчи асарлардир.

Ч. Аҳмаровнинг Самарқандда қуриладиган чойхона учун мўлжалланган хомаки суратлари ҳам таҳсинга лойиқ. Моҳир санъаткор бу суратларда ҳам Шарқ миниатюра санъати усулига содиқ қолиб, гўзал миллий руҳдаги асарлар мажмуасини яратган.

Кўргазмада ҳайкалтарошлар ижодига ҳам кенг ўрин берилган. А. Шаймурадов, Э. Алиев, К. Багдарованинг ҳайкаллари айниқса жонли чиққан. Бу асарларда ҳам доҳий образининг янги қирралари очилган. Шунингдек кўргазмада кино, театр рассомлари, амалий санъат усталарининг асарлари ҳам намойиш этилмоқда.

Бу кўргазма ўзбек тасвирий санъати, ҳайкалтарошлигининг Совет ҳокимияти йилларида босиб ўтган йўли, унинг ҳозирги куни ҳақида аниқ тасаввур беради. Бу кўргазма доҳий юбилейи олдидан ўзбек санъаткорлари учун масъулиятли имтиҳон ҳамдир.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
Э. УСМОНОВ.

Суратда: Музей залларида намойиш этилаётган асарлар. Пастда кўргазма зали.
И. Глауберзон, В. Сироткин фотолари.

ИШОНЧ ВА ҚУВОНЧ

Депутат ва ҳаёт

Бундан уч йил муқаддам «Юмалоқ» посёлкасида жамоатчилик кучи билан амбулатория қурилиб, фойдаланишга топширилган эди.

Катталарга ҳам, болаларга ҳам ўз вақтида медицина хизмати кўрсатилаётганлигидан посёлка аҳолиси бениҳоя хурсанд бўлди. Тўрт хонадан иборат бўлган бу амбулаториянинг қад кўтаришида пенсионер Акбар ака Нишонбоев, шаҳар Советининг депутати ўртоқ Давлат Олимовлар жонкуярлик қилдилар, ташаббус кўрсатдилар.

Нима бўлди-ю, ўтган йили апрель ойидан бошлаб бу шифохонада болалар врачи ишламайдиган бўлиб қолди. Салкам олти минг аҳоли яшаб турган посёлкадаги оналар бетоб бўлиб қолган фарзандларини узоқ масофадаги — химкомбинат болалар поликлиникасига олиб боришга мажбур бўла бошладилар.

Қишнинг қор-ёмғирли, аччиқ изғиринли кунларида бемор гўдакларни йўлда олиб юришнинг ўзи бўладими? Беморнинг дардига дард қўшилади-ку? Оналар қийин аҳволда қолишди. Бу масалани ҳал қилишни сўраб, депутат Давлат Олимовга мурожаат қилдилар.

Давлат ака шаҳар болалар касалхонасининг бош врачи ўртоқ А. Копиловага учрашди. Ундан ёрдам сўради. Ўртоқ Копилова Давлат аканинг илтимосини ўрнига қўйиш учун ҳаракат қилди.

— Болаларга биргина педиатр врач қарай олмайди,— деди у.— Негаки, беморлик ҳар хил бўлади. Шунинг учун амбулаторияга график билан навбатчи ҳамширалар юбориб турамиз. Ҳафтада бир марта поликлиниканинг тажрибали мутахассис врачларидан посёлкага бориб, оналар билан консультация ўтказиб туради.

Ўртоқ А. Копилова ўз сўзининг устида турди. Махсус болалар врачлари касаллар тури бўйича чақирилган вақтда келиб, даволайдиган мустаҳкам тартиб ўрнатилди. Бу жуда яхши қулайлик туғдирди. Оналар Давлат аканинг бу хайрли ишидан энди жуда-жуда миннатдорлар.

Ўтган йилнинг ёз ойларигача посёлка билан «Химик» совхози оралиғида қатновчи 2-маршрутдаги автобуслар графикка риоя қилмай қўйди. Кечаси соат 12 да иккинчи сменадан чиққан ишчиларни олиб кетиш учун автобус келмайдиган бўлиб қолди. Депутат Давлат ака буни ҳам ҳал қилишга киришди. Автопарк директори олдига аҳоли номидан қатъий талаб қўйди. Мана ҳозир «Юмалоқ»қа автобуслар ўз вақтида қатнамоқда тунги сменадан чиққан ишчиларга ҳам хизмат қилмоқда.

Давлат ака йўл қурилиши, ободончилик соҳасига ҳам катта эътибор беради. Илгари йўлнинг баъзи қисми тор, ўйдим-чуқурликлардан иборат эди. Серғайрат депутат Давлат аканинг ташаббуси билан йўл кенгайтирилиб, қайта асфальтланди.

Унинг маслаҳати билан ҳозир «Юмалоқ»да 550 ўринли мактаб қурилишига тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ерда янги чойхона, магазинлар ҳам очилди.

Халқ вакили Давлат Олимовни Чирчиқ шаҳар Советига депутат қилиб сайлаган меҳнаткашлар янглишмадилар. У ишчанлиги, ташаббускорлиги, кишиларга меҳрибонлиги, жонкуярлиги билан сайловчиларнинг ишончини ҳурмат-эътиборини қозонди.

Давлат ака тўққиз йил Чирчиқдаги озиқ-овқат комбинатида ишлади. 1961 йилдан бошлаб Чирчиқ қурилиш материаллари ва конструкция буюмлари комбинатининг трубалар тайёрлайдиган цехига слесарь бўлиб ишга кирди. Орадан кўп ўтмай меҳнатсеварлиги, ишжоаткорлиги билан илғорлар қаторидан ўрин олди.

Давлат ака — етти фарзанднинг отаси. Унинг қизи Зебинисо керамзит цехида ишлайди, кечки мактабда ўқийди. Ўғли Анварбек эса механика цехида токарлик касбини эгалламоқда. Шундай, унинг ўғил-қизлари бир корхонада ишлаб, ота изидан боришяпти.

Биз Давлат акани ишга шошилиб кетаётганида, жамоатчилик илтимосини бажариш учун елиб-югураётганда, чойхонада одамлар билан дилкашлик қилиб ўтирганида, сессияга қатнашиш учун ижроия комитетга йўл олаётганида учратамиз. Қалбимизда унга илиқ, самимий ҳурмат ҳисси уйғонади. Ҳа, Давлат ака эл ишончини оқламоқда.

Т. ЎРУНОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ТАСС БАЁНОТИ

Жанубий Родезияда амалда Англиянинг ҳукмрон доиралари вужудга келтирган Смит бошчилигидаги озчилик оқ танлиларнинг ирқчи режими Африка халқларига қарши яна бир жиноят қилди. Жанубий Родезия халқи, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси ва хавфсизлик кенгаши мамлакатда ҳокимиятни аҳолининг 5 процентини ташкил этувчи озчилик оқ танлилардан туб аҳоли қўлига топшириш тўғрисида кўп йиллардан бери қилаётган талабларига қарамай, 2 март куни Солсбери шаҳрида Жанубий Родезияни «республика» деб эълон қилиб, шармандагарчилик томошаси ўйналди. Бу шармандагарчилик ирқчилар режими Жанубий Родезияда мустамлака тартиботини абадийлаштириш мақсадида қилиб келаётган қонунга хилоф ҳаракатлар туркумининг мантиқий якуни бўлди.

Смитнинг қонунга хилоф режими Жанубий Родезияда Жанубий Африка республикасидаги сингари тартиботга ўхшаш ноинсоний ирқий эзиш системасини аллақачон ўрнатган эди.

Жанубий Родезияда африкалик аҳолини ўз мамлакатида ўзи хўжайин бўлиш ҳуқуқидан маҳрум этишга қаратилган бир қанча камситувчи қонунлар қабул қилинган, полиция зўравонлиги ва террори, Зимбабве халқи ўз тақдирини ўзи белгилаш қонуний ҳуқуқи ва чинакам мустақилликни амалга ошириши учун курашаётган ватанпарварлардан раҳм-шафқатсиз ўч олиш режими ўрнатилгандир. БМТ Бош Ассамблеяси Смит режимининг бутун сиёсатини «Инсониятга қарши жиноят» деб таърифлаши учун етарли асос бор эди.

Англиянинг расмий доиралари рағбатлантираётган Жанубий Родезия ирқчилари 1969 йилда умумхалқ овозига қўйиш — референдум комедиясини ўйнашди ва мамлакатнинг 5 миллионли туб африкалик аҳолисининг чинакам қуллик, ҳуқуқсиз мавқеини абадийлаштириш ҳамда ирқий камситиш, сегрегация ва апартеид сиёсатини мустаҳкамлашга қаратилган янги «конституция» қабул қилишди. Ҳолбуки, БМТ қарорларига мувофиқ, Англия Смитнинг қонунга хилоф режимини тугатмоқ учун ҳамма зарур чораларни кўриши, жумладан, куч ишлатиш ҳам керак.

Англия ҳукумати Смит режимини тугатиш учун иқтисодий ва молиявий санкциялар кифоя қилувчи чорадир, деб кўзбўямачилик қилганлиги ҳозир ҳаммага аён бўлиб қолди. Ана шу шароитларда Англиянинг Жанубий Родезия халқига ҳокимият топширилишини таъминламаган ва Смитнинг қонунга хилоф режимини тугатиш учун қатъий чоралар кўрмаган сиёсати мустамлакачилар ўз ҳукмронлигини бошқача методлар билан сақлаб қолишга уринишининг намунаси бўлиб чиқди.

Жанубий Родезияда бир ҳовуч ирқчилик тарафдорлари Ғарбдаги баъзи мамлакатларнинг сиёсий ҳомийлигидан ташқари, молиявий, иқтисодий ва ҳарбий мададига суянмаса, ўз миллий озодлиги учун Зимбабве халқи олиб бораётган кураш қисувига бардош беролмаслиги ҳеч кимда шубҳа туғдирмайди. Империалистик монополиялар Смитнинг ирқчи режимини мамлакатнинг туб аҳолиси ҳақ-ҳуқуқи бўлмиш табиий бойликларини беҳад талашга қаратилган манфаатларининг ҳимоячиси деб билиб, ана шу ирқчи режим билан боғлаб келган яқин алоқаларини узишни ҳаёлларига ҳам келтирмайдилар. Шу билан монополиялар шундайин ҳам чекланган санкциялар таъсирини чиппакка чиқаришди, Родезия ирқчилари билан ҳар қандай муносабатларни тўхтатиш тўғрисида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кўпдан-кўп чақириқларини назар-писанд этмадилар.

Смит тўдасининг хатти-ҳаракатлари Африка қитъасининг жанубини ирқчилик ва янги мустамлакачилик суянчиғига айлантиришни мақсад қилиб қўйган фитнанинг таркибий бир қисмидир. Африка диёрида ўрнашиб олган Жанубий Африка республикаси ва Жанубий Родезия мустамлакачилари Африкадаги ўз монополияларига мустақиллик беришдан қаттиқ бош тортаётган Португалия ҳукумати билан яқин ҳарбий-сиёсий блокда турибди. Претория, Солсбери ва Лиссабоннинг ошкора иттифоқи ҳамон мустамлакачилар жабр-ситамини тортаётган Африка халқларининг миллий озодлик ҳаракати йўлидаги гов бўлишидан ташқари, ўз найзасини Африкадаги барча давлатлар мустақиллиги ва суверенитетига қарши ҳам қаратгандир.

Африка халқлари Жанубий Родезияда бўлиб ўтган ҳангомалар муносабати билан янги мустамлакачиларнинг янги найрангига, ирқчи режимлар қитъадаги барча мамлакатларга келтирадиган хавф-хатарга тўғри баҳо бермоқда. Ирқчилар ва мустамлакачилар Африка халқларига дағдаға солиб турган пайтда Африка мамлакатлари, барча тараққиёт ва тинчлик кучларининг ҳаракат бирлиги шармандали ирқчилик ва мустамлакачилик системасига барҳам бермоқ учун бир ёқадан бош чиқариб, ирода ва қатъият кўрсатишлари алоҳида муҳим аҳамият касб этади.

ТАСС шуни билдиришга вакил қилинганки, Совет Иттифоқи Жанубий Родезиядаги Смитнинг ирқчи режими билан унинг ҳомийлари ҳаракатларини қатъиян қоралайди, бу режимни танимайди, чунки унинг ҳамма ҳаракатлари Зимбабве халқи устидан озчилик оқ танлилар ҳукмронлигини мустаҳкамлашга қаратилгандир. Совет Иттифоқи Жанубий Родезияда ирқчилик режимига барҳам беришга қаратилган чоралар кўрилишини изчиллик билан ёқлайверади. У миллий мустақиллик ва озодлик учун одилона кураш олиб бораётган Зимбабве халқи билан тўла бирдам эканлигини изҳор қилади.

АНГЛИЯ. Стратфорд-он-Эйвондаги Шекспир номидаги театр. Пресс-ТАСС фотоси.

ИСРОИЛ ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ЯНГИ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ

АММОН. (ТАСС). АҚШнинг империалистик доиралари рағбатлантираётган Исроил ҳарбийлари қўшни араб мамлакатларига қарши агрессия қилиш мақсадида янги жиноий ҳуружларини давом эттирмоқдалар. МЕН агентлиги Иордания армияси ҳарбий вакилининг баёнотига асосланиб, қуйидагиларни хабар қилди: Исроил қўшинлари 6 мартга ўтар кечаси Ўлик денгиздан Жануб томондаги Ас-сафи районида Иордан армиясининг позицияларини ўққа тутдилар. Иордания артиллерияси бунга жавобан ўт очиб, душманни ўз иғвогарлигини тўхтатишга мажбур этди. Тўрт соатдан ортиқ давом этган ана шу отишма вақтида Исроилнинг куролли патрули ўт очишни тўхтатиш чизиғидан ўтди. Аммо Иордания қуролли кучларининг олдинги сафдаги қисмлари ўққа тутиб, Исроил патрулини ҳайдаб юбордилар.

Иордания ҳарбий вакили яна қуйидагиларни айтди: Исроил десантчилари кеча вертолётлардан фойдаланиб, Ўлик денгизининг Ғарб томонидаги Умм-ражаб районида тинч араб қишлоқларига иғвогарлик мақсадида ҳужум қилдилар. Ана шу ҳужум натижасида граждан аҳолидан бир неча киши ярадор бўлди, исроилликлар бир кишини асир олдилар.

Исроиллик иғвогарлар бугун Умм-нахля районида (Иордан дарёси водийсининг жанубий қисми) Иордания армиясининг позицияларини пулемётлардан ўққа тутдилар. Ҳарбий вакилнинг баёнотида айтилишича, Иордания тўпчилари ўт очишни тўхтатишга душманни мажбур этдилар. Ана шу отишма натижасида Иордания томони талафот кўрмади.

ЛАОСДАГИ УРУШ КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). АҚШ ҳукумати Лаосдаги уруш кенгайтирилаётганлигини Америка жамоатчилигидан ва конгрессидан яшириб қолишга уринмоқда. Бу гапни АҚШнинг чет эллардаги ҳарбий мажбуриятларини кўриб чиқувчи махсус сенат комиссияси раиси С. Саймингтон айтди.

Қўшма Штатларнинг Лаосдаги агрессиясини кенгайтиришга керакли маблағ АҚШ конгрессига билдирилмай берилмоқда. Лаосдаги уруш ҳаракатларига ҳақиқатда қанча маблағ сарфланаётганлиги сенатдаги маблағ ажратиш комиссиясининг «Беш сирли» аъзосигагина маълум. Кеча бу гапни конгресс вакиллар палатасининг аъзоси, демократ Р. Маккарти айтди. Химия ва бактериология қуролини ишлаб чиқиш программасига қай тарзда маблағ берилаётган бўлса, Лаосдаги махфий урушга ҳам шу тарзда маблағ берилмоқда. Химия ва бактериология қуролини ишлаб чиқиш программасининг сири эса яқинда бироз ошкора бўлиб қолди — деди Р. Маккарти.

«Конгресс аъзоларининг катта кўпчилиги, деди Р. Маккарти, Лаосдаги урушга берилаётган маблағлар қаердан олинаётганлигини, бу маблағлар қаёққа юборилаётганлиги ва қандай мақсадларга сарфланаётганлигини билмайдилар».

ЛЕНИН ХОНАСИ

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги нишонланадиган қутлуғ санага саноқли кунлар қолди. Доҳий юбилейини муносиб кутиб олиш учун барча совет халқлари қатори пойтахтимизнинг Октябрь районидаги «Социализм» маҳалла меҳнаткашлари ҳам ибратли ишларни амалга оширмоқдалар.

«Меҳнатимиз — шонли санага!» шиори асосида иш олиб бораётган маҳалла жонкуярлари ўтган йили Ленин туғилган кун — 22 апрелда унинг бюстини ўрнатган эдилар. Доҳий юбилейи нишонланаётган йилда эса маҳалла клубида Лениннинг хонасини ташкил этишди.

«Ленин номи тилларда ва дилларда», «Ленин яшаган, яшайди яшаяжак» — Ленин хонаси мана шундай фотостендлар, альбом ва экспонатлар билан безатилган. Хонага «В. И. Ленин Разливда» чайласи макети ўзгача файз бағишлаб турибди.

— Ленин хонаси маҳалла меҳнаткашларининг муътабар жойларидан бирига айланиб қолди, — дейди маҳалла комитети раиси Ғуломов. — Бундан ташқари, маҳалламизда Ленин ҳаёти ва фаолиятига бағишланган лекция ва суҳбатлар мунтазам ўтказилиб турибди. Ҳозиргача «Ленин ўсмирлик йиллари ва революцион фаолиятининг бошланиши», «В. И. Лениннинг марксистик типдаги янги партия учун кураши», «Ленин рус пролетариатининг доҳийси» деган темаларда лекциялар бўлиб ўтди. Бу қизиқарли суҳбатларга қўшни «Ўзган», «Чиғатой» маҳаллаларидан ҳам кишилар қатнашмоқда.

Маҳаллада В. И. Лениннинг қутлуғ тўйига қизғин ҳозирлик кўриш билан бирга, жамоатчилик асосида бир қанча ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Кейинги йилларда маҳаллани ободонлаштириш, ёшлар тарбиясига оид бир қанча суҳбатлар ўтказилмоқда. Мана шу ишларни ўз вақтида олиб бориш учун маҳаллада бир қанча комитетлар тузилган. Озодалик, спорт, хотин-қизлар комитетлари ибратли ишлар қилмоқда.

Маҳаллада прокат пункти ҳам ташкил этилди. Бу пунктга кекса пенсионер район Советининг депутати Обиджон ота Пўлатов раҳбарлик қилади. Маҳаллада ўтказиладиган ҳар бир тўй-маърака Обиджон отанинг маслаҳати, йўл-йўриғисиз ўтмайди. Бу ерда жамоатчилик асосида яна медицина пункти ташкил этилди.

Н. ТЎРАЕВ.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) маҳалла активларидан (чапдан) О. Пўлатов, А. Мусаев, Э. Ғуломов (раис), Х. Тўхтаева ва М. Мусаев ўртоқлар. (чапда) маҳаллада ташкил этилган Ленин хонасида. (Ўнгда) маҳалла прокат пунктининг мудири О. Пўлатов.

Автор фотолари.

Тошкент янгиликлари

ЮБИЛЕЙ СПЕКТАКЛЛАРИ

Тошкент театрлари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан эълон қилинган энг яхши республика юбилей спектакллари кўригида иштирок этади. Унда Ҳамза номидаги Ўзбек Академик драма театри «Олтинчи июль», Горький номидаги театр «Сел ўртасида» асарларини намойиш этади. Шунингдек, «Ёш гвардия» ҳамда Охунбобоев номли театрлар ҳам улуғ санага янги спектакллар тайёрлашяпти.

— Яқин кунлар ичида «Ленин ва театр» деган ижодий конференция, халқ талантлари ҳамда ҳаваскор драма коллективлари ва агитбригадалар кўриги ўтказилади, — дейди Ўзбекистон Театр жамиятининг масъул секретари Баҳриддин Насриддинов, — Ҳамза номидаги театр коллективи эса ўзининг ярим асрлик тўйи ҳамда республикамизда ўтказиладиган Қирғизистон адабиёти ва маданияти ўн кунлигига тайёргарликни бошлаб юборди.

КОЛЛЕКЦИЯ КЎПАЙМОҚДА

Бу ерда республикамиз тупроғи ўз сийнасида сақлаб келаётган турли-туман маъданлар намунасини кўриш мумкин. Ўзбекистон Геология министрлиги музейида ана шундай экспонатлар сони мингларча ҳисобланади.

Яқинда бир группа геологлар Қизилқумдан бокситлар намунасини келтиришди. Экспозициялар орасида, айниқса, Олтинтопган қўрғошин-руҳ комбинатида қайта ишланган фойдали қазилмалар намуналари беҳисоб. Бундан ташқари, қурилишларда унумли фойдаланиб келинаётган пардозлаш тошлари колекцияси ҳам ранг-баранг.

Музей ходимлари кўргазманинг палеонтология бўлимига алоҳида эътибор беришмоқда. Бу ерда Чотқол-Қурама тоғларида учрайдиган чиғаноқлар, Жанубий Фарғонадан келтирилган папоротник излари ва бошқа кўпгина ноёб нарсалар билан танишиш мумкин. Улар тоғ жинсларининг пайдо бўлиши, ердаги ҳаётнинг ривожланиш шароитлари ҳақида олимларга яхши дастур бўлади.

ОЛИМЛАР ТАДҚИҚОТИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника институтининг илмий ходимлари академик Э. Адорович бошчилигида юқори кучланиш берувчи ярим ўтказгич материаллардан юпқа пардалар олиш ҳаракатидалар. Улар жаҳонда биринчи марта арсенид галлий, селен ва бирикмали материаллардан ярим ўтказгич пардалар олишди. Яқинда ана шундай пардаларда фото электр магнит эффекти борлиги аниқланди.

Бунинг азалдан маълум бўлган ва ҳозир ҳам приборларда ишлатилаётган эффектдан устунлиги шундаки, фото электромагнит эфекти юксак бўлиб, юқори кучланиш берувчи пардалардаги электрон тешикчалар кетма-кет улангандир. Олимлар ҳозир ана шу эффект асосида ишлайдиган янги приборлар ясаш устида тадқиқотларни давом эттиришмоқда.

ОГОҲ БЎЛИНГ

ФЕЛЬЕТОН

Ҳовоқлари кўпчиган, бақбақасини осилтириб, кўзларини лўқ қилиб турган басавлат одамнинг важоҳатига бир назар ташланг-а! Кўринишидан ажабтовур одамга ўхшайди. Ҳа, яхшилаб таниб олинг-да, огоҳ бўлинг.

Касби-кори ўқитувчилик Борис Израилович икки-уч йил бўлдики, пойтахтимизда пайдо бўлиб қолди. Илгарилар қайси мактабларда ишлаганлиги, меҳнат ҳақидаги қонунлар мажмуаси 47-моддасининг 2-банди билан нима сабабдан ўқитувчиликдан ҳайдалганлиги бизга қоронғи. Аммо равшани шундаки, Б. И. Гергель Тошкентга келгандан бери қадами етган мактаб маъмурияти, коллективи, ҳатто маориф раҳбарлари уни ҳеч вақт ёдларидан чиқаришмайди.

Бир сўз билан айтганда, Гергель одамгарчиликни бир пулга алмаштириб юборадиган шахс, десак ишонаверинг. У пул деган жойда қўйингчи ҳамма нарсадан юз кечади.

Етарли далилимиз борки, шундай деяпмиз. Мана, олдимизда бойичлари учма-уч боғланган таранг қоғоз папка турибди. (Биздагиси бу) Унинг ичи тўла ҳужжат. Бу ҳужжатларга кўз югиртирар экансиз, «ёпирай, оламда шунақа ўқитувчи ҳам бўлар эканми?» деб ёқа ушлайсиз. Келинг, ана шу папкадаги ҳужжатларнинг баъзилари билан танишайлик.

Борис Израилович даставвал Октябрь районидаги 7-кечки мактабга бошини суқиб олди. Кўп ўтмай уни ишга қабул қилган мактаб директори «аттанг» деб бармоғини тишлаб қолди. У биринчи «номер»ини шу мактабдан бошлади. Ўтмаган дарс соатлари, бажармаган ишлари учун ҳақ талаб қилиб, ҳали директорга, ҳали илмий мудирга тинчлик бермади. Улар устидан шикоятлар ёзавериб, тинкаларини қуритди, нормал ишлашларига халақит берди. Гергель коллективнинг жонига шунчалик тегдики, унинг шарпасини сезишса, «Борис ташвиш» келяпти деб, ўзларини четга олади-ган бўлишди.

«Борис ташвиш» айни вақтда дарс соатларини ташлаб, райондаги бошқа мактабларга «юриш» қилди. Кўнгилчанг мактаб директорларининг пинжига кирди. Бу мактаб коллективи Гергельдан танг қутилганда, у райондаги ..., 40,- 197-мактабларда ишга ўрнашиб олганди. Дарс соати салкам уч ставкага бориб тақалганди. Табиийки, бундай ҳолда дарс жадвали устма-уст тушади. Лекин ўйлаб иш қилганди.

Гергель Фрунзе районидаги 23-поликлиниканинг врачи Н. Е. Комах билан енг ичида тил бириктириб қўйганди. Шунга кўра конвейер усулида иш тутди: яъни бир ҳафта 4-мактабга бориб дарс берса, кейинги ҳафта 40-мактабда иш бошлади. Бормаган ва дарс ўтмаган мактабларига эса «касаллик» варақасини рўкач қилди. Борди-ю, бирор сабаб билан касаллик варақаси етишмай қолса, ўзини мактаб қоровулига кўрсатиб, ғойиб бўлди, ёки ўқувчиларга топшириқ бериб, жўнаб қолди. Касаллик варақасига ҳам, ўтмаган дарс соатларига ҳам тўлиқ иш ҳақи даъво қилди.

— Бир ойда ўн кун ишга келмабсиз, — деса илмий мудир, шунда Гергель:

— Қоровулни чақир, — деди дўқ уриб, — у эшикдан кириб келганимни ҳар куни кўрган. Қани табелнинг тагига тиркаб қўйчи, бўлмаса устингдан шикоят қиламан.

Ёзги каникулда у юқоридаги мактаблардан бир вақтда отпуска ҳақи ҳам талаб қилди. «Мумкин эмас, асосий иш жойингиздан олинг» дейишса, судга берди, суд рад этса, юқори ташкилотларга шикоят ёзди. Туҳмат, иғво тошини селдек ёғдирди. «Борис ташвиш»дан юрагини олдириб қўйган директорлар отпуска ҳақи тўлаб қутилишди.

Шундай дўқ-пўписа билан давлатнинг 365 сўм пулини ўмарди. Лекин, Гергель бу пуллар ҳисобига «Борис қаллоб», «Гергель фирибгар», «Борис товламачи», «Гергель ғурбат» деган лақаблар орттирди.

Октябрь район халқ маорифи бўлими ўз хатосини тузатиш учун анча куч сарфлади. Гергелни қуруқ савлатига, гапдонлигига қараб ишга олган мактаб директорлари гапнинг каттасини эшитишди. Нима бўлса ҳамки, улар Гергелдан қутилишганига хурсанд бўлишди.

Кўп ўтмай Фрунзе районидаги 51-ишчи ёшлар мактабида ғавғо кўтарилди. Тўс-тўполон бошланди. Директорни у ёққа, илмий мудирни бу ёққа чақиришган, мактабга комиссия устига комиссия келган, текшир-текшир....

— Нима гап ўзи?

— Мактабга тил-адабиёт ўқитувчиси олишган экан...

— Тушунарли, бу мактабда Гергелнинг қадами етибди. Аттанг!

Дарҳақиқат, Борис Израилович ўзини «бебаҳо ўқитувчи» деб кўрсатиб, мактаб директори ўрток Қаюмовни авраб, ишга жойлашиб олганди. Директор Гергелни қандай шахс эканлигини тезда англади, шундан бери ишдан қувишни ўйлайди-ю, аммо юраги бетламай келяпти. Бундан фойдаланган Борис хоҳлаган номақулчилигини қилиб юрибди.

1967 йил 17 июль куни Борис Израилович мактаб директори хонасига кириб дабдурустдан:

— Касалман, мана бу бюллетенни кўряпсанми?!

— Яхши топширинг, ҳақингизни оласиз.

— Топшириб бўпман, қани ҳақимни юз фоиз тўламай кўр-чи!...

Борис Израилович врач Н. Е. Комахнинг ёзиб берган соҳта касаллик варақасини лойқаси чиқишидан андак чўчидими, ҳайтовур, уни чўнтакка урди-ю, шикоят ёзишга ўтирди...

Шу йили тил-адабиёт ўқитувчиси Колупова отпускага чиқди. Мактаб маъмурияти нимагадир ўзига қўшимча ғалва сотиб олди. Колупованинг дарс соатлари вақтинча Борис Израиловичга топширилди. Мана, бундан кейинги маш-машани томоша қилинг. Колупова отпускасидан қайтиб келса, Гергель унинг олдига бориб:

— Энди ҳомтама бўлма, дарсларингни бермайман, — деди дўқ уриб.

Колупова уч ҳафтагача мактабга келиб, дарсга киролмай кетаверди. Ниҳоят район маорифи бўлимининг жиддий аралашуви натижасидагина ўз синфига кира бошлади.

Шундан кейин Гергель: «қатъий дарс соати билан таъминланмаганман» деган баҳонани рўкач қилиб, юқори касаба союз ташкилотларига бориб, ғалва кўтарди ва ҳар ой маошига қўшимча 35 сўмдан ҳақ ундириб олишга муваффақ бўлди.

Айни бир пайтда у Янгийўл район ва шаҳар мактабларига бир ярим ставкага яқин дарс билан ишга ўрнашиб олган эди. Унинг қилмишидан нафратланган ҳамкасбларини ҳақоратлади. Жумладан ишчи-ёшлар мактаб ўқитувчиларидан Л. С. Ситникова, Ғ. Содиқова ва бошқалар шаънига ножўя иборалар ишлатди. Бу тўғрида акт тузилди. У мактабда «Борис безори» деган ном орттирди.

«Борис безори» кўзбўямачилик, қаллоблик қилиб, мактаб кассасидан эса 195 сўмни шилиб кетди. Борис Израилович иш даврида танқидлар, танбеҳлар, қатор-қатор ҳайфсанлар олавериб, билим даргоҳларидан ҳайдалавериб бети қотиб қолган.

Янгийўл шаҳридаги 17-«ЎзССР 40 йиллиги» ҳамда райондаги Гагарин номли 40-мактабларда ишга ўрнашиб олгач, чунонам «ҳунар» кўрсатдики, бунинг олдида юқоридаги қилмишлари ҳолва!

Б. И. Гергелнинг кирдикори ўтган йили ҳам фош этилганди. Ўшанда «энди бунақа номаъқул ишларни қилмайман» деб минг бор товба қилганди. Шунда у Октябрь район маорифи бўлимига бош эгиб кирди. Кўзларини пирпир учириб, ҳўрсинди. Маориф мудири ўрток Саидаҳмедов ҳузурида уволгина беозор бўлиб турган Гергелга шафқат қилди. Одамийлиги қўзиб уни «ўз аризасига мувофиқ» ишдан бўшатди. Гергелнинг бундай қиёфага кириб турланиши унинг одамлар раҳмдиллигидан фойдаланиш йўлидаги найранги эди.

Сувдан қуруқ чиққан Борис Израилович «Сенларга мана энди кўрсатай!» деб енг шимариб ишга киришди. Қисқа вақт ичида бир қанча мактаб директорларини асоссиз судга берди, ўқитувчиларни ишдан қўйди, маориф мудирларининг бошини қотирди.

Борис Израилович Гергелнинг ёшлар тарбиясига зарарли бундай феъл-атвори шаҳар ва район маорифи раҳбарларига отнинг қашқасидек маълум бўлса ҳам нима учундир арқонни шунчалик узун ташлаб келишяпти.

Гергель ҳамон 51-ишчи ёшлар мактабида эскича кайфият билан ишлаб турибди.

Ҳурматли маорифчилар, қирққа чидаган, қирқ бирига ҳам чиданг. Лекин, юқори маориф органларидан бу саволга жавоб олгунимизга Гергелдан огоҳ бўлиб туринглар.

Малик ИБРОҲИМОВ.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

Сўнгги йилларда янгидан-янги санаторий, дам олиш уйлари, аптека, диспансерлар бунёд қилаяпти.

— Ўтган йили пойтахтимизда 1612 ўринга мўлжалланган касалхона; бир неча поликлиника, 2 та аптека қурилди, яъни 25 миллион 728 минг сўмлик капитал қурилиш ишлари бажарилди, — дейди Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли капитал қурилиш бошқармаси ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи ўрток Арнгольд Евгеньевич Кларк.

Айни пайтда қурувчилар 2-марказий касалхонага мўлжалланган 100 ўринли корпус, Темирязев кўчасида 40 ўринли стамотологик поликлиника объектларини қуриб фойдаланишга топширишди.

А. КИМ.

ПЛАЗМА МЕТАЛЛ ҚИРҚАДИ

«Ўзбекхиммаш» заводида янги технология корхонага йилига 12 минг сўм иқтисод келтиради. Яқинда бу ерда металлни плазма орқали қирқишга ўтилди. Бу процесс қайта ишланаётган металлнинг белгиланган жойини юқори ҳароратда қиздирилиб, газ қириндилари оқими таъсирида қирқилади.

Ҳозир заводда ана шундай иккита мослама ишлаб турибди. Яқин орада яна биттаси эксплуатацияга топширилади. Мослама қирқиш ишларини тезлаштириш билан бир қаторда, сифатини яхшиламоқда.

«ШАҲЛО» КАФЕСИ

Пойтахтимиздаги Ҳамза район ошхоналар трестига қарашли 5-ошхона коллективи 1-йирик панеллар заводи ишчи-хизматчиларига хизмат кўрсатади. Яқинда унинг ёнида «Шаҳло» деб номланган янги кафе ишга туширилди.

Бундан ташқари, корхона аъзоларининг талаб ва истакларини инобатга олиб, завод ётоқхонасида 60 ўринли ошхона очилди.

Спорт

ЧЕМПИОНАТ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

Футбол бўйича 32-мамлакат чемпионати бу йил ҳар қачонгидан барвақт бошланди. Ўтган якшанба куни Боку шаҳрида биринчилик байроғини Москва армиячилари билан Донецкнинг «Шахтёр» командаси капитанлари кўтардилар. Биринчи пойтахтликларнинг ғалабаси билан тугади — 2:0. Тўпларни ўйиннинг биринчи бўлимида Копейкин ва Поликарпов киритишди.

Олий лиганинг қолган командалари келгуси якшанба мусобақани бошлайдилар. Улар охирги машқ ўйинларида қатнашаётирлар. «Пахтакор» футболчилари ҳам сўнгги репетицияни ўтказдилар. Ҳамшаҳарларимиз ўз майдонида Душанбанинг «Помир» командасини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалабага эришишди. Тўпни Иброҳимов киритди.

«Заря» — «Қайрат» учрашуви 2:0 ҳисобида украин футболчиларининг ғалабаси билан тугади.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги Ҳамза Ҳакимзода номидаги 30-ўрта мактабда спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Бу ерда бир неча спорт тўгараклари ишлаб турибди. Суратда: жисмоний тарбия дарси пайтида.

Н. Абдурасулов фотоси.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ФИГУРАЛИ УЧИШ. Югославияда ўтказилган жаҳон чемпионати совет спортчиларининг катта муваффақияти билан тамом бўлди. Жуфт учишда И. Роднина ва А. Уланов иккинчи йил сурункасига олтин медални қўлга киритишди. Л. Пахомова ва А. Горшков эса спорт рақси бўйича жаҳон чемпиони бўлишди. Якка учишда ГДР вакили Г. Зейферт ва АҚШ спортчиси Т. Вуд ғолиб чиқдилар.

ТРАМПЛИНДАН САКРАШ

Трамплиндан сакраш бўйича жаҳон чемпиони Г. Напалков Совет Иттифоқи чемпиони номига ҳам сазовор бўлди. У Горький шаҳридаги катта трамплинда РСФСР халқлари спартакиадаси ва мамлакат чемпионатининг финалида ҳамма рақибларини орқада қолдириб кетди. Кумуш медаль ленинградлик Анатолий Жеглановга, бронза медали Михаил Веретенниковга тегди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Теленгиликлар,** 18.15 — **Болалар учун кўрсатув.** 18.55 — **«Дадил қадам билан»** телевизион бадиий фильм. 19.45 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 19.50 — **«Ўн минут музика»,** 20.00 — **Телеянгиликлар.** 20.15 — **Ленин мукофотлари лауреатлари, Максим Рильский.** 20.40 — **Юбилей йилининг янги марралари.** Пахтакорлар учун кўрсатув. 21.00 — Қирғизистонда хизмат кўрсатган артист Неъматжон **Неъматов куйлайди.** 21.40 — **Хусnбузарлар. «Аччиқ ҳақиқат»** кинофильм. 22.00 — **Буюк ғалабанинг 25 йиллиги олдидан. «ҚАСОС».** Бадиий фильмнинг 1-серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 — **Эстетика асослари. «Театр».** 18.35 — **Жамиятшунослик. «Социалистик қонунчилик ва граждан ҳуқуқини ҳимоя қилиш».** 19.00 — **Уқув жараёнини илмий ташкил этиш.**

20.00 — дан **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **«Классик музика саҳифалари.**

Рус тилида: 20.40 — **Телеочерк.** 21.00 **«Денгиздаги қалъа».** Ҳужжатли фильм. 21.20 — **Буюк ғалабанинг 25 йиллиги олдидан. «Ўтни ўзимизга қаратамиз».** Телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/III да **Спартак,** 12/III да — **Марварид қидирувчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/III да — **Улимдан кучли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/III да — **Ёшликда берган кўнгил,** 12/III да — **Нурхон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Сувдаги жозибалар»** янги аттракционлар.

Кино

Гапиравериш сен — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«Мерседес» муаммоси — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Учовлон — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1 ва 3 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч соат 7, 10 яримда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч соат 8 да).

Қирқ биринчи йил олмалари (кундуз соат 5 да), **Раққоса** (кеч соат 7, 8 яримда), — САНЪАТ САРОЙИ.

Севиш таъқиқланади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

СТАНДАРТ ВА УЛЧОВ ТЕХНИКАСИ УЧУН ДАВЛАТ НАЗОРАТИНИНГ

Узбекистон республика лабораторияси

Тошкент область районларидаги ташкилот, корхона ва бошқармаларга қарашли тамғалаш ҳамда ўлчов асбобларини мажбурий давлат текширишини қуйидаги бўлимларда ўтказишни

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Оққўрғон райони — **15 августгача;**

Бекобод райони — **15 августгача;**

Бўка райони — **1 августгача;**

Юқори Чирчиқ райони — **15 июнгача;**

Калинин райони — **30 июнгача;**

Оржоникидзе райони — **30 июнгача;**

Ўрта Чирчиқ райони — **15 августгача;**

Янгийўл райони — **31 августгача;**

Бўстонлик райони — **30 июнгача.**

Давлат текшириши ва тамғалашга келтирилган ўлчов асбоблари тоза ва тузатилган бўлиши керак. Тузатилмаган ўлчов асбоблари уларнинг эгалари томонидан «Узремприбор» заводининг тузатиш ташкилотларига топширилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—169, Ҳувайдо кўчаси, 45-уй. Телефон 44-57-45.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

14, 15 март кеч соат 7 да БИР ПАРДАЛИ БАЛЕТЛАР ПРЕМЬЕРАСИ

М. АШРАФИЙ.

ТЕМИР — МАЛИК

Прологли, 3 кўринишли симфоник балет қисса

Либретто — Муқаддима АШРАФИЙники.

●

А. БЕРЛИН.

ФАРҲОД ЖАСОРАТИ

ХОРЕОГРАФИК ҚИССА

Либретто — Акбар МУМИНОВники.

●

С. ЮДАКОВ.

ТИРИК АЛАНГА

Бир пардали балет

Либретто — А. АНДРЕЕВ ва Н. СТУКОЛКИНАларники.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва Тошкент область ижроия комитети область партия комитети саноат ва транспорт бўлимининг мудири Д. Д. Усачевга отаси **Дмитрий Иванович УСАЧЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Г. 1597. ИНДЕКС — 64697 Р. 01302.